

Improviseeritud kohtuistung

Improviseeritud kohtuistungit on hea läbi viia loetud kirjanduse põhjal või mõne I, II kooliastmele olulise probleemi lahkamiseks.

Näiteks: *Süüpingis on mobiiltelefon, keda süüdistatakse õpilase vaba aja raiskamises; Sööbik ja Pisik on süüdi hammaste lõhkumises jne.*

Meetod võimaldab lastel põnevalt loetu üle arutleda ja mänguliselt olukorda lahendada.

Etapid

- Õpetaja valib klassiga arutlusele tuleva süüasja ja jaotab rollid – kohus (3–5 liiget), kaitsja, süüdistaja, süüaluse ja mõlemale poolele tunnistajad. I ja II kooliastmes on esialgu soovitatav õpetajal ise olla juht ja hoida struktuuri, anda ja võtta sõna; kui struktuur juba selge, võivad õpilased edaspidi ise edukalt hakkama saada.
- Siseneb kohtukoosseis (paaritu arv inimesi), kõik saalisviibijad tõusevad kohtu sisenemiseks püsti. Kohus lubab inimestel istuda ja annab teada, mis küsimus arutlusele tuleb.
- Kohus teeb kindlaks, kas kohal on süüdistaja, kaitsja, süüalune, tunnistajad, muud asjaosalised. Kohus annab sõna ja hoiab istungi struktuuri. Keegi ei saa rääkima hakata enne, kui kohus ei ole eelnevalt andnud luba kõnelemiseks (seda rolli peab esialgu täitma õpetaja).
- Esimesena esitab oma kohtukõne seisukohad süüdistaja, st miks süüaluse peaks süüdi mõistma (süüdistajal saab klassis olla abimeeskond, kellega koos nad põhjendused välja mõtlevad).
- Teisena esitab oma kohtukõne argumendid kaitsja, st miks ei peaks süüalust süüdi mõistma.
- Mõlemal poolel on õigus kutsuda kohtu ette ükshaaval tunnistajaid.
- Iga tunnistaja loeb ette tunnistaja vande: “Mina, (nimi), kinnitan oma au ja südametunnistuse kohaselt, et räägin asja kohta kogu tõe, midagi varjamata, lisamata või muutmata.”
- Mõlemal poolel (nii kaitsjal kui ka süüdistajal) on õigus tunnistajat küsitleda kordamööda. Esimesena küsitleb see pool, kes tunnistaja tunnistama kutsus – kui tunnistaja kutsus kaitsja, siis esimesena küsitleb tunnistajat kaitsja, ja pärast teda võib soovi korral küsitleda süüdistaja.
- Pärast tunnistajate ülekuulamist saab sõna süüalune, kes püüab end kaitsta või vastupidi – tunnistab oma süüd ja lubab end parandada.
- Kohtul on võimalik küsida terve istungi jooksul täpsustavaid lisaküsimusi ja neil tuleb teha ka märkmeid, et lõpuks enda seisukoht kujundada.
- Nii süüdistaja kui ka kaitsja teevad lühikesed lõpukõned oma seisukohtadega.
- Kohus kuulutab istungi lõppenuks ja läheb otsust tegema. Kohtu väljumisel kõik tõusevad püsti.